

Polecane materiały:

*Słowo „kryzys” w języku chińskim
składa się z dwóch znaków:
zagrożenie i szansa.**

Poniżej znajdziecie Państwo propozycje różnorodnych materiałów (poradników, artykułów, publikacji, narzędzi do diagnozy), które pozwolą na znalezienie odpowiednich sposobów na identyfikację potrzeb dzieci i młodzieży oraz pomocnych wskazówek przy konstruowaniu programów wychowawczo-profilaktycznych. Dodatkowo materiały źródłowe przydatne w podejmowaniu przez szkołę/placówkę działań wspierających.

- **Powrót do szkoły po okresie pandemii i nauczania zdalnego** - Bilicki T., Jachimczak B., Fundacja Innopolis

Zestaw prostych porad związanych z powrotem do szkół po okresie nauki zdalnej, zawartych w ulotkach dedykowanych rodzicom, nauczycielom i uczniom.

http://innopolis.pl/repozytorium/wpisy/plik_371.pdf

- **Jak wspierać dziecko w powrocie do szkoły po pandemii? Poradnik dla rodziców** - Fundacja Jim Autyzm HELP

Poradnik dla rodziców dotyczący zagadnienia przywrócenia naturalnego rytmu codziennego chodzenia do szkoły. Poradnik zawiera cenne wskazówki dla osób pracujących z dziećmi ze spektrum autyzmu, ale również do wykorzystania w pracy codziennej z uczniami.

<https://jim.org/blog/2020/05/18/jak-wspierac-dziecko-w-powrocie-do-szkoly-po-pandemii/>

- **Szkoła ponownie, czy szkoła od nowa? Jak wygląda powrót do stacjonarnej edukacji?** Centrum Edukacji Obywatelskiej

Prezentacja wyników badań przeprowadzonych wśród nauczycieli i uczniów w maju 2021 r. Pytania ankietowe: z jakimi emocjami powróciliśmy do szkoły?, jakie wyzwania przed nami stoją?, czego potrzebujemy?, jakie wnioski uczniowie wyciągnęli ze zdalnej edukacji? pozwolą na perspektywiczne spojrzenie w przyszłość.

https://ceo.org.pl/sites/default/files/szkola_ponownie_czy_szkola_od_nowa_publicacja_centrum_educacji_obywatelskiej_czerwiec2021.pdf

- **#toolbook Ćwiczenia na pogmatwane czasy** - Ambroziak K., Czurko J., Dominiak M., Jach F., Maciejak M., Michalska B., Szymczyk M.

Niezwykła pod względem graficznym publikacja dla młodzieży zawierająca różnorodne ćwiczenia, przyjazną „narzędziownię” dzięki której można łagodnie przepracować to, co jest trudne i zastanowić się nad swoimi potrzebami. Pomocna również dla nauczycieli w pracy grupowej w zespole klasowym lub w grupie wychowawczej.

http://julianczurko.pl/wp-content/uploads/2021/03/toolbook_cwiczenia_na_pogmatwane_chwile.pdf

- **„Efekt Domina. Materiały dla nauczycieli – edycja 2019”** - Kulczyk Foundation

Seria scenariuszy zajęć przeznaczonych do pracy z dziećmi i młodzieżą dotyczących edukacji w zakresie kompetencji emocjonalno-społecznych, poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje reakcje, godności każdego człowieka. Propozycja obejmuje grupy wiekowe od etapu przedszkola do szkoły średniej.

<https://kulczykfoundation.org.pl/edukacja/scenariusze>

➤ **Porady, scenariusze zajęć i inne materiały** – Fundacja Szkoła z Klasą

Materiały pomocne w rozmowach z uczniami i uczennicami o emocjach i wartościach, ale też (w starszych klasach) o poważnych kryzysach psychicznych, w tym o depresji. Zawierają wskazówki dla nauczycieli o tym jak mądrze wspierać młodzież, a także dbać o siebie.

<https://www.szkolazklasa.org.pl/materiały/jak-dbać-o-zdrowie-psychiczne-i-robic-to-z-głowa/>

➤ **Materiały i scenariusze do wykorzystania po powrocie dzieci do szkół** - Urząd m.st. Warszawy Biuro Edukacji

Propozycje materiałów pomocnych do przeprowadzenia zajęć w klasach zajęć integracyjnych. Zachęca do wrażliwego i pełnego szacunku spojrzenia na siebie nawzajem, a także do otwartości na uczucia i doświadczenia dzieci po długim okresie nauki poza społecznością szkolną.

<http://edukacja.warszawa.pl/aktualnosci/23075-materiały-i-scenariusze-do-wykorzystania-po-powrocie-dzieci-do-szkół>

➤ **Wspomaganie szkół w zakresie interwencji kryzysowej. Poradnik** – Ciszewska K., Żyża S. Wyd. ORE

Poradnik prezentujący podstawowe informacje na temat kryzysu i wskazówek dotyczących interwencji kryzysowej na kolejnych etapach.

<https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/phocadownload/EFS/Poradnik-wspomaganie-szkół-w-zakresie-interwencji-K.Ciszewska-S.Zyza.pdf>

➤ **Narzędzia do diagnozy zapotrzebowania na działania wychowawcze i profilaktyczne w środowisku szkoły** – Ośrodek Rozwoju Edukacji

Materiały dotyczące diagnozy zapotrzebowania na działania wychowawcze i profilaktyczne w środowisku szkoły oraz narzędzia diagnostyczne. Przeznaczone dla dyrektorów i specjalistów zagadnienia teoretyczne oraz badania wraz z instrukcjami.

<https://www.ore.edu.pl/2018/09/narzedzia-do-diagnozy-zapotrzebowania-na-dzialania-wychowawcze-i-profilaktyczne-w-srodowisku-szkoly/>

➤ **Banki Programów Profilaktycznych**

<https://www.ore.edu.pl/2011/03/bank-programow-profilaktycznych/>
<https://www.programyrekomendowane.pl/>

Artykuły:

➤ **Szkoła w pandemii. Jak wspierać dziecko w powrocie do nowej, szkolnej rzeczywistości?**

<https://dzieciapsychologia.pl/szkola-w-pandemii-jak-wspierac-dziecko-w-powrocie-do-nowej-szkolnej-rzeczywistosci/>

➤ **Nastolatek pełen lęku. Jak go wspierać?**

<https://dzieciapsychologia.pl/nastolatek-pelen-leku-jak-go-wspierac/>

➤ **Jak wspierać dziecko w trakcie epidemii koronawirusa? # wsparcie w koronie**

<https://dzieciapsychologia.pl/jak-wspierac-dziecko-w-trakcie-epidemii-koronawirusa-wsparciwkoronie/>

Publikacje:

➤ Taraszkiewicz M., Nalepa Z.: **Jak dbać o siebie w kryzysie? Poradnik nie tylko na czas pandemii** Święty Wojciech Dom Medialny, Poznań 2020 *str.35

➤ Jucewicz A., Kwaśniewski T.: **NIEPEWNOŚĆ. Rozmowy o strachu i nadziei** Agora SA., Warszawa 2020